I 237

СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ!

Поштарина плаћена у готову.

Млади борац

ОРГАН УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ

Број 21 Година II — 14 МАРТ 1945 — ЦЕНА 10.— ДИНАРА

ЈЕДИНСТВЕНА ВЛАДА

РЕЗУЛТАТ ПОБЕДЕ НАШИХ НАРОДА

Југославија је добила јединствену владу. Образована под претседништвом маршала Тита, на основу споразума постигнутог са владом др. Шубашића и у складу са одлукама Кримске конференције, она постаје правно и стварно једини претставник наше државе и у земљи и пред иностранством. У владу су, поред чланова Националног комитета и Шубашићеве владе ушли и претставници неких политичких група, које нису биле заступљене ни у једном ни у другом телу, тако да нова влада оличава у себи најпотпуније јединство свих народних снага, које прихватају борбу против окупатора и желе истинску демократију. Одмах после свога образовања, седмога марта ове године, влада је положила заклетву народу и преузела вршење државних послова. Претседник владе маршал Тито дао је преко београдског радија програмску декларацију владе. У њој је наглашено да ће влада предузети све што је у њеној моћи да даље ојача нашу младу армију, како би ова била способна да што брже победоносно заврши борбу против окупатора и тиме допринесе нов удео заједничким ратним напорима Савезника. „На жртве, које наша војска даје на фронту, позадина мора одговорити неуморним радом и материјалним жртвама у корист фронта. „Све за фронт" јесте и мора бити наша основна лозинка".

МАРШАЛ ТИТО
претседник Јединствене народне владе и министар народне одбране

Влада ће бранити основно право наших народа, засновано на принципу самоопредељења и нашег пожртвованог залагања у рату, право да и оне наше националне територије, које су после прошлог светског рата остале ван граница Југославије, буду присаједињене нашој држави.

Темељ читаве владине политике биће историјске одлуке АВНОЈ-а, у којима су изражене највеће борбене тековине наших народа. „Чувајући као светињу равноправност свих народа Југославије, влада ће продужити дело учвршћивања братства међу њима, свесна да је то камен темељац срећније будућности, благостања и мира за све њих".

У питању кажњавања окупаторских помагача и агената, влада у потпуности задржава став, изражен у историјској амнестији, која је већ раније, на предлог маршала Тита, прокламована од стране АВНОЈ-а. Злочинци, упрљани народном крвљу, биће праведно кажњени, док се свима заведеним пружа могућност да жртвованим, поштеним радом искупе раније погрешке.

Сложени проблеми наше опустошене привреде биће предмет нарочите владине бриге. „Разореност привреде услед рата толико је велика да је планска интервенција државе у организацији и вођењу привредне обнове и у регулисању читавог привредног живота, потреба која се намеће као безуслован закон". То неће ни уколико искључивати приватну иницијативу, коју ће уживати пуну владину потпору. Нарочита пажња биће поклоњена развијању задругарства, од кога се очекују крупне користи и на привредном и на политичком пољу.

Беда, у коју су рат и четворогодишња пљачкашка управа гурнули најшире народне слојеве, може бити сузбијена само хитним и енергичним мерама. У том погледу влада ће одмах предузети решавање питања аграрне реформе, колонизације, дугова, реалног побољшања надница и плата и социјалног осигурања.

„Да би могла испунити све ове задатке влада ће, ослањајући се на демократски изабране народне власти, а у тесном додиру и сарадњи са владама појединих федералних јединица, посветити пуну пажњу даљем изграђивању народне власти у широком демократском духу."

У спољној политици влада ће настојати да продуби пријатељске односе са великим Савезницима, да очува и даље повећа онај међународни углед, који је наша земља задобила благодарећи јуначким подвизима наше војске. Декларација се завршава позивом свим добронамерним грађанима ове земље, да својим чврстим ставом и појачаним залагањем у раду помогну влади у остварењу њеног програма, који значи коначну победу, мир и обнову.

Нова влада значи још шире окупљање народних маса око оних великих, истински демократских идеала, који су били главни извор моралне снаге у неравној борби са окупатором. Нова влада ствара могућност за најпотпунију мобилизацију свих духовних снага и материјалних извора, без чега би, у данашњим приликама, наша привредна обнова била неизводљива. Нова влада значи коначно регулисање нашег спољно-политичког положаја, што је нарочито важно у овоме тренутку када нам је потребно највеће поверење иностранства и ради материјалне помоћи коју с правом очекујемо од Савезника и ради прихватања наших националних захтева од којих не смемо и не можемо отступити. Најзад, нова влада је тежак пораз свих домаћих и страних непријатеља наших народа, свих мрачњака споља и унутра, који су се надали неком грађанском рату и рачунали на расцеп међу Савезницима баш по питању наше земље.

У стварању јединствене владе наша омладина види победу своје дугогодишње борбе против фашизма и отворен пут за слободан развитак младе генерације у демократској федеративној Југославији.

ОФАНЗИВА СА ИСТОКА и ЗАПАДА

САВЕЗНИЦИ ОСВАЈАЈУ РАЈНСКУ ОБЛАСТ, А СОВЈЕТИ УНИШТАВАЈУ ПОМЕРАНСКУ АРМИЈУ

На ратишту у Немачкој одигравају се велики догађаји. Свакодневно стижу вести о паду нових немачких градова на истоку и западу, услед чега немачка војска сабијена између два фронта долази у све тежи положај. Удаљеност између чеопих група Црвене армије и савезничких трупа на западу не премаша на неким местима 600 километара. Читава Немачка налази се под контролом савезничке авијације, која сад располаже идеалним базама.

Ситуација на источном фронту стоји у знаку брзог ликвидирања „померанског казана" створеног наглим избијањем Црвене армије на Балтик код ушћа Одре. Немачке трупе су већ сабијене на један уски обалски појас који се пружа на исток и запад од Данцига. Гонећи неуморно разбијеног и деморалисаног непријатеља Црвена армија је за свега неколико дана заузела читав низ градова у Померанији међу којима и Грајфенберг, Лауенберг и Леба. Број заробљеника и количина ратног плена стално се повећавају. У позадини фронта, на доњем току Висле ликвидиран је немачки гарнизон у Грауденцу. Благодарећи најновијим успесима, Црвена армија је изравнала свој фронт у Немачкој и добила широк ослонац на Балтику. После коначног уништења отсечених немачких група код Кенигсберга и Данцига, које непосредно претстоји, Црвена армија располагаће одличним стратегијским положајима за нову офанзиву према срцу Немачке.

Савезнички фронт на западу налази се у полетном наступању, које се по брзини и смелости операција може најпре упоредити са брзим продирањем у Француску после пробоја код Сент Лоа. После заузећа Келна отпочела је брза ликвидација немачких снага на левој обали Рајне од Ксантина до Кобленца. Заузет је читав низ важних индустриских градова међу којима и Бон јужно од Келна. Савезничке снаге држе сада обалу Рајне на дужини од 200 километара, тако да прелаз преко ње не претставља више никакав стратегијски проблем. Трупе I америчке армије, које су последњих неколико дана напредовале рекордном брзином, успеле су већ да створе солидан мостобран на десној обали Рајне јужно од Ремагена. Тиме је прећен последњи одбранбени појас немачког западног бедема. Немачке трупе у јачини 23.000 људи, затворене на ушћу Мозела у Рајну налазе се у безнадежном положају и иду у сусрет потпуном уништењу.

Тежак положај немачких трупа у Босни

Наша армија водила је последњих дана жестоке борбе на босанском и личком сектору. У Средњој Босни ситуација се све више развија у смислу стезања и потпуног опкољавања непријатељских снага концентрисаних у Сарајеву и јужно од њега. Напредујући са југа наше су трупе пробиле јаке немачке положаје на Иван Седлу и побиле 740 Немаца док су, у напредовању са истока заузеле Горажде, Рогатицу и јако утврђени Соколац. Немачки покушаји да успоставе везу са отсеченим деловима својих трупа остали су без успеха. Истовремено док непријатељске утврде око Сарајева падају једна за другом и наше се трупе пробијају у непосредну близину града, настављају се северно од Сарајева, у читавој долини Босне све упорнији и очајнији непријатељски покушаји да прокрчи себи пут за повлачење који су наше трупе пресекле на више места и у већој дужини. Нарочито су огорчене борбе у сектору Бусовача—Зеница—Жепче. Непријатељ је приморан да упућује стално појачања из Сарајева и Маглаја и трпи велике губитке. У Лици се воде тешке борбе на комуникацији Врховина—Госпић и у околини Огулина.

На сремском фронту нису забележене веће борбене акције. Наша авијација дејствује са великим успехом противу непријатељских комуникација у позадини. Сам 8 марта, на пример, уништено је њеним дејством 35 аутомобила, 30 кола са људством и материјалом, изазвано више пожара и експлозија и побијено преко 200 непријатељских војника. Јужно од Саве, у троуглу Брчко—Јања—Бјељина, непријатељ узалудно покушава да поправи своје положаје продирући према југу.

Наш митраљез у дејству

Пред „Недељу пролећне офанзиве"

Омладина широм целе Србије спрема се да што достојније дочека празник напредне омладине целог света, Светску омладинску недељу.

У целој Србији припреме су у пуном току. По свим окрузима одржане су окружне конференције, на којима се говорило о Светској омладинској недељи, њеном значају и задацима омладине у вези са њом. Да би се „Недеља пролећне офанзиве" што шире популарисала, да би и широке омладинске масе биле обухваћене и активизиране, у многим окрузима су (као у Шапцу, Нишу, Чачку и Београду) штампани прогласи, који се растурају по целом округу. Популарисање се врши преко окружних омладинских листова и окружних листова ЈНОФ-а.

По многим окрузима формирани су већ одбори за припрему и прославу Светске омладинске недеље. Тако, например, ти одбори већ функционишу у зајечарском, лесковачком топличком округу и у Београду.

Омладина на фронту усавршаваће своје способности за уништавање непријатеља, док ће омладина у позадини за то време скупљати све што је њиховим друговима на фронту потребно. У крагујевачком округу одређен је 21 март као дан прикупљања пакета за фронт и дан писања фронту. У Чачку ће се истога дана прикупљати одећа, веш, дуван и друго за другове на фронту. У многим местима одржаће се фискултурне приредбе, на којима ће се изводити вежбе, које ће омладини помоћи у бржем обучавању за војску. Такве вежбе су већ предвиђене у Лесковцу и Крагујевцу.

У свим окрузима формирају се нове радне јединице, а већ постојеће добијају нов полет. У Ваљеву су образоване ударне петорке у фабрици „Вистад", које су већ отпочеле са такмичењем. У Чачку ће се ударне групе у фабрици хартије такмичити у премашању норме, док ће се новообразоване радне чете такмичити у пољопривредним радовима. У Београду су за неке рејоне, од претставника појединих предузећа, формирана руководства такмичења.

У свим окрузима у којима има порушених или оштећених саобраћајних објеката, радне јединице су или већ почеле или ће за који дан почети са радом. У Ваљеву је 21 март предвиђен као дан оспособљавања саобраћаја. Крушевачка омладина ће поклонити нарочиту пажњу оправци путева и мостова у току припрема за прославу, а 27 марта треба да та акција достигне врхунац. У Нишу су три радне јединице, од укупно 150 омладинаца, већ отпочеле са радом на отклањању рушевина са једног друма, како би га оспособили за употребу. Нишка омладина ће поред тога радити на рашчишћавању рушевина железничке радионице и тако ће потпомоћи оправку овог важног саобраћајног објекта.

У Београду, на конференцији активиста, која је одржана поводом Светске омладинске недеље, расправљане су могућности повећања норме и смањења потребног времена за израду предмета у појединим предузећима. Исти задаци су постављени пред ударнике у фабрици „Вистад" у Ваљеву, у фабрици хартије у Чачку као и у фабрикама у Крагујевцу и Крушевцу.

Пољопривредним радовима свуда је поклоњена велика пажња. У Београду се формира једна радна бригада од око 1000 омладинаца за обраду 150 хектара земљишта у околини. У нишком округу, у Житковцу, формира се радна бригада од сеоских омладинаца, која ће 2—3 дана у недељи радити на обради земље, за чије обделавање недостаје радна снага, као и на обради конфискованог земљишта. У Зајечару ће 26 марта радне јединице радити на државним имањима. 50 омладинаца већ раде на чишћењу државног расадника од гусеничних гнезда. У крагујевачком округу, 26 март је дан када ће сва омладина радити на пошумљавању. У крушевачком округу 21 и 22 март су дани ударничког рада на сетви. У Чачку ће се већ формиране ударне групе такмичити 22 марта у ударничком раду на риљању и орању, а 23 марта на пошумљавању и сађењу воћа.

Рад на културном подизању омладине широко је постављен. У свим окрузима предвиђене су веће културне приредбе. У Београду ће 23 март бити дан омладинске културе. По свим рејонима ће се тога дана одржати приредбе, а исто тако даваће се једна приредба за читав град. Припрема се велика омладинска изложба, на којој ће се, поред уметничких творевина омладинаца, изложити фотографије и најбољи примерци зидних новина. Окрузи ће измењати гостовања културних група, које ће одржавати приредбе.

У многим окрузима даће се и пионирима прилика да узму видног учешћа у прослави. У Београду, Крагујевцу, Крушевцу, Лесковцу, Пожаревцу и Чачку одређен је један дан између 21—28 марта за пионирске приредбе, смотре и такмичења.

У плановима о току „Недеље пролећне офанзиве", предвиђене су у свим окрузима дани посвећени фискултури. У Београду, Јагодини, Крагујевцу и Крушевцу већ се припремају веће спортске приредбе.

И хигијенским мерама поклоњена је пажња. У Јагодини је 26 март дан хигијене. Тога дана држаће се предавања о хигијени, а омладина ће чистити улице од нечистоће. У зајечарском округу такође ће се спроводити чишћење града од ђубрета и рушевина и држаће се предавање о пегавцу, који се појавио у том округу.

У топличком и зајечарском округу омладинци ће скупљати стару хартију.

У свим окрузима издаваће се билтени о припремама и у току саме „Недеље пролећне офанзиве". У Београду је већ изашао билтен, у коме је штампан проглас београдској омладини и досадашња активност на припремама.

На Руднику се наставља рад

Београд сваким даном добија све веће количине огрева. Са Рудника је до сад стигло 11 композиција натоварених дрветом, а ових дана је и са Црног Врха почело да пристиже дрво. Од око 4000 м. са Рудника и 500 са Црног Врха, бесплатно је раздељено породицама погинулих и стрељаних 420 м., док је издавање остатка извршено преко рејона по четврт метра на породицу. Дрво и даље пристиже, тако да ће Отсек за снабдевање при НОО располагати новим количинама за поделу.

После једномесечног застоја због неповољних временских прилика, рад на Руднику је опет почео. У међувремену су у Београд стигла посечена дрва. Транспорт су углавном обавили омладинци из крушевачког и пиротског округа, који су остали за продужетак радова. Стари ударници одлично се показују на раду и засад предњаче пред „новајлијама", Чачанима. Иако се ради под тешким условима, благодарећи новом начину рада резултати су бољи за 30—40% него раније. Квалитет је такође побољшан и скоро све дрво спада у I класу.

Око 300 омладинаца запослено је на сечи. Под вођством старих ударника Милорада Симића, Ђорђа Весића, Николе Милекића и Боре Ђорђевића образоване су две радне бригаде. У међусобном такмичењу рад одлично напредује. Тај је успех постигнут захваљујући пожртвовању омладинаца и новој подели рада.

На основу досадашњих искустава извршена је нова организација рада. Образоване су групе специјалиста. Сад више једна петорка не врши сав посао око обарања букава, већ једни секу дрвеће, други га крешу, трећи секу трупце, а четврти цепају. На овај начин се много више постиже, него раније. На сто омладинаца долазе 6 обарача, 22 кресача, 34 тестераша и 38 цепача. Међу појединим тројкама и петоркама специјалиста влада утакмица. Крушевљани и Пирочанци имају више искуства и предњаче.

Крушевачки батаљон држи сва прва места. Петорка Радојка Алексића за један дан нацепала је 11 м. дрвета, а тројка Драг. Арсића оборила је 13 букава. Ипак најударнија је тројка Десимира Николића, која је истерала за дан 56 трупаца. Ово су одлични резултати, нарочито с обзиром на прилике под којима су постигнути.

Рад на Руднику поставља пред омладину велике тешкоће. Неповољне станбене прилике у попаљеном месту, тежак терен, снег и хладноћа не претстављају препреке пред којима би се устукнуло. Ноге у гуменим опанцима, у дрвењацима клизају се низ стрмину за време рада, али гомиле исеченог дрвета све више расту. Дрва, фигуру по фигуру, примају шумари. Цепанице су дуге и праве, без чворова. Мери се шумским метром, тако да ће у Београду, и поред сасушења и растурања, бити онолико метара, колико и у шуми. Од почетка месеца оборено је преко 1000 м. дрвета а до краја марта свакако ће бити цела количина од 5000 м. исечена.

Највећи проблем претставља транспорт дрвета с планине. Услед рђавих путева и недостатка превозних сретстава немогуће је одједном вршити свлачење већих количина дрва. Зато једна група омладинаца, напоредо са радом на сечи, ради на транспорту, како се не би више дрва нагомилало у шуми.

Б. С.

СВЕСЛОВЕНСКИ КОНГРЕС

Поводом 67-годишњице ослобођења Бугарске од Турака одржан је почетком марта у Софији велики Свесловенски конгрес. На конгресу су преко својих делегата биле заступљене све словенске земље. Чланови наше делегације, која је била најмногобројнија, били су: генерал-лајтнант Милован Ђилас, Др. Јеврем Недељковић, Дмитар Влахов, Радован Зоговић, Др. Златан Сремец и други. Совјетски Савез су заступали: генерал-лајтнант Гундуров, професор Державин, познати писац Николај Тихонов и други. Претставник Пољске је био професор Банах, а Чехословачку је заступала Марија Шварнова.

Пре почетка заседања Конгреса, поред трибина на којима су стајали претставници словенских комитета, војних мисија и Отачественог фронта, продефиловала је огромна поворка људи и жена — војника, радника, сељака и омладине, која је, носећи многобројне транспаренте, заставе и слике, клицала братству и јединству словенских народа.

Свечано заседање Свесловенског конгреса отпочело је певањем химни словенских народа. Конгрес је отворио кратким говором претседник Словенског комитета у Софији Најдан Николов. Предложена листа почасног претседништва у које су међу осталима ушли маршал Стаљин, маршал Тито, Георги Димитров, претседник Бенеш и претседник Бјерут, одушевљено је прихваћена. Са Конгреса су упућени поздравни телеграми шефовима свих словенских и савезничких земаља. У току рада Конгреса одржани су многи говори

Пре него што ће заседање бити закључено, претседништво Конгреса је упутило проглас свим словенским народима у коме се између осталог каже:

Браћо Словени,

Најзад је дошло време последњег обрачуна са непријатељем Словенства. Куцнуо је дванаести час за Немачку. Црвена армија је збила своје редове пред Бранденбуршком капијом, спремна да зада последњи ударац средњевековним фашистичким вандалима.

Из Софије, са Конгреса ослобођених Словена, са досада у Бугарској невиђених манифестација према вама је пружило руке 200.000 одушевљених манифестаната, антифашиста, ваше рођене браће, који кличу: „Никада више!" Ниједан непријатељ нас неће разјединити!" „Смрт непријатељима Словенства и целог човечанства!"

Шака издајника је гурнула Бугарску у немачко-фашистички логор. Већ четири пута у једном кратком историјском периоду Бугари и Срби су међусобно ратовали. Четири пута је Бугарин био бачен у борбу против свог српског брата. Зашто? Зашто је то било потребно Немцима и само Немцима? Народ није ни објавио, ни водио те ратове, него немачки агенти и бугарски и српски шовинисти. И српски и бугарски народ је увек тежио међусобном братском пријатељству. Немачки империјализам се увек супротстављао тој тежњи. Немци су вештачки изазивали међусобну мржњу двају народа и гурали их у братоубилачке ратове. Зар им није немачка династија Кобург диктирала те срамне ратове? Зар их нису распиривали српски и бугарски шовинисти? А зар им Ћирило и Методије нису дали заједничку словенску азбуку? Зар им Вук Караџић није први у свету показао бугарску песму? Зар им није Љубен Каравелов писао на српском језику?

Отворен је пут јединству словенске мисли и рада. Нико не може више зауставити процес братског зближавања и уједињавања словенских народа.

Браћо Словени, у јединству је наша снага и наша будућност. Ми, Руси, Украјинци, Белоруси, Чеси, Пољаци, Срби, Хрвати, Словенци, Црногорци, Македонци и Бугари, свечано смо се заклели на овом величанственом Конгресу да уништимо рђу прошлости, слијемо уједно широке словенске душе и чврсто повежемо своје редове гвозденом енергијом и жељом за срећну будућност.

Вођени својим великим и храбрим старијим братом, Совјетским Савезом и његовим генијалним вођом маршалом Стаљином, ми ћемо дотући звер у њеној јазбини и улити у душе народа веру у постојање правде у свету.

Словени, у име Словенског конгреса у Софији ми вам шаљемо свој топли, срдачни и братски поздрав. У бој за коначни пораз хитлеровске Немачке! Напред, Словени, за нашу слободу и независност, за нашу срећну будућност, за будућност целог човечанства! Напред на Берлин.

Из говора генерал-лајтнанта Милована Ђиласа

У име југословенске делегације Конгрес је поздравио генерал-лајтнант Милован Ђилас, који је у свом говору између осталога рекао:

„Ми у Југославији, после Совјетског Савеза, дали смо пример како се остварује братство међу словенским народима. Оно се може остварити само на бази пуне равноправности и на бази оружане, само оружане и једино оружане борбе против Немаца. Ми словенски народи, морамо бити свесни да ћемо имати онолико слободе, да ћемо сутра у миру добити онолико, колико данас дајемо у борби против немачког завојевача.

Зближење између нас Словена мора ићи упоредо са развитком демократије у словенским земљама. Оно мора постати дело нас самих, независно од свих утицаја споља и разних утицаја изнутра и истовремено, оно неће и не може бити уперено ни против кога, сем на заштиту, на одбрану независности словенских народа, словенских држава.

Зато данас за нас, словенске земље и Словене, нису важне разлике у мишљењу, разлике у политичком уређењу. За нас је важно само, да словенске земље имају слободу и да могу слободно, несметано да се боре против немачког завојевача и да се несметано у будућности развијају.

СВЕСЛОВЕНСКОМ КОМИТЕТУ МОСКВА

Поводом преране смрти Алексеја Толстоја, великог члана братског нам Комитета и великог првоборца културе Русије и човечанства, изражавамо Вам своје саучешће у тешком губитку, заветујући се и овом приликом да ћемо у демократској федеративној Југославији све своје снаге уложити за остварење непобедиве солидарности и братства словенских народа.

СВЕСЛОВЕНСКИ КОМИТЕТ У БЕОГРАДУ

Са дочека наше деце у Бугарској

ОТПОЧЕЛА ЈЕ СЕЧА ДРВА НА ЦРНОМ ВРХУ

1 марта почела је сеча дрва на Црном Врху. Пет батаљона II и III бригаде, састављени од омладинаца из Београда и омладинаца лесковачког, нишког и топличког округа, раде на сечи. Већ првог дана ударничке петорке, које су раније извлачиле дрво, поставиле су рекорд и премашиле норме у обарању дрвета. Две топличке петорке исекле су и уметриле по 10 куб. м.

У раду развило се такмичење почевши од петорки па до батаљона. Тако су омладинци Соко-Бање за шест сати рада оборили, исекли и уметрили 15,5 куб. м. Достигнути су рекорди са Рудника. Данас сви омладинци говоре о новој ударној петорци Градимира Миленковића; он је постигао успех бољом поделом рада. Пример Градимирове петорке потстакао је многе омладинце на ударнички рад. Око подне су четири петорке избациле по 9 куб. м. иако је дувао јак ветар и стално падао снег.

Петорка Миодрага Петковића—Девице оборила је 12,5 куб. м. и тиме постигла рекорд; он је ударник од првих дана рада. Заједно са својим друговима Александром Радовановићем, Тихомиром Трифуновићем, Слободаном Ђорђевићем и Миодрагом Стоиљковићем, радио је он и онда када је било најхладније и када су по падинама Црног Врха расли све нови и нови сметови снега.

Последњих дана ударна петорка Градимира Миленковића постигла је нов рекорд: 18 куб. м. за један радни дан.

За пет дана сече исечено је и уметрено 1226 куб. м., а само шестога марта оборено је 521 куб. м.

У такмичењу су најбољи Топличани, чији је батаљон исекао 388 куб. м. II нишки батаљон стоји одмах иза Топличана; у његовим четама долази на сваког омладинца просечно по 1,5 куб. м. на дан. Лесковчани не заостају ни мало за Топличанима и Нишлијама и за сада се не зна ко ће заузети прво место. Омладинци се такмиче, постижу многе резултате, да би што пре завршили рад на сечи и кренули у Срем.

*

На прузи још ради прва бригада; сваким даном пруга је све ближа баракама. Данас се она види већ на првој кривини.

„За неки дан доћи ће мали „Ћира" и до вас", кажу Моравци. Они сваки дан пошаљу по један транспорт дрва за Београд.

IV бригада — Ваљевци, Крагујевчани и Врањанци — раде на извлачењу исеченог дрвета и отпремању прагова за пругу. Најбољи су омладинци ваљевског округа — укупно су избацили око 850 куб. м. што са досадашњим чини 7900 куб. м. спремљеног дрвета.

*

Преко 300 кола превлаче исечена дрва до прве утоварне станице, која је далеко 7 км. од радилишта. У почетку кола су правила само једну туру дневно, али, када су видели са каквим ударништвом ради омладина, одлучили су се и сељаци Тимока и Крајине да повећају свој рад Они данас превуку три пута натоварена кола са по 2 куб. м.

В. Влатковић

На Црном Врху је отпочела сеча

НА ТАРИ

Преко 250 омладинаца и омладинки у [illegible], подељени у две радне бригаде, радило је на Тари. I радна бригада, састављена од омладинаца златиборског, ужичког, пожешког и ариљског среза, секла је дрва на Калуђерским Барама и Соколини. Друга бригада, у којој су били омладинци рачанског и црногорског среза са нешто мало Ужичана, радила је на Ослоуши.

Од првог дана рада Златиборци су отпочели са такмичењем. Рано се устајало и хитало на радилиште; тамо чека топла храна: врућ качамак са сланином. А онда почиње рад — омладинци додају једни

Ужичка бригада полази на Тару

другима цепанице, док ударне петорке обарају столетна букова стабла. У раду су сви омладинци тежили да постану ударници; већ првих дана истакли су се неки омладинци. Међу првима, назив ударника добио је омладинац Јеремија Јеремић, вођа прве петорке друге чете. Његова петорка је за један дан исцепала и сложила 9 куб. мет., а доцније је повисила количину обореног дрвета на 12 куб. мет. Током првих дана рада 75 омладинаца са Златибора исекло је 108 куб. м., а 65 омладинаца из Ужица исцепало је и сложило 46 куб. мет. Са колико се ударништва радило, најбоље показује то, што су многи омладинци долазили сами да у име целе петорке приме ручак, како би се што мање времена изгубило.

Омладинци из Пожеге и Ариља становали су за време сече у неколико колиба на Соколима. Њихово радилиште је било далеко у шуми. Ипак су и они постигли добре резултате. У почетку они су секли букве и резали их на цепанице дуге 2—3 метра. Преношење ових цепаница остављено је за доцније.

Као једна од најбољих радних петорки показала се прва петорка друге рачанске чете на челу са Лазаром Камберовићем. Ова петорка је у времену од 2—17 фебруара, колико је трајао рад на сечи, оборила и на трупце исекла 48 букава са укупно 209 куб. мет. Највећи њен резултат је 29 куб. мет. на дан. Као друга петорка проглашена је прва петорка ужичке чете. Заједно са вођом ове петорке, Бранком Стојановићем-„Ером", омладинци су успевали да за један дан оборе по 25 куб. м.

За седамнаест радних дана на Тари омладинци су оборили укупно 807 букава од којих је 542 комада, исечено на трупце, дало 2721 куб. мет. Остатак од 265 букава још није исечен у цепанице.

БЕРБА КУКУРУЗА

Омладинске радне бригаде из Србије и Војводине, током рада на берби кукуруза у Срему, постигле су велике успехе и успеле да савладају почетне тешкоће. Досада је обрано 6.000 јутара, шаша је посечена и попаљена. Најбоље резулттате постигла је космајска бригада, састављена од 440 омладинаца. Један њен батаљон, са 95 омладинаца, обере за дан 19 јутара, посече шашу и смести кукуруз у чардаке.

Ударник Ђорђе Бартен

Било је дана када је цела бригада излазила на радилиште још у пола шест ујутру, иако са радом треба почети два сата доцније. Космајска бригада основала је аналфабетски курс, који посећују сви неписмени омладинци и омладинке.

Шабачка бригада, која броји 20 омладинаца и омладинки, обрала је 190 јутара, попалила шашу и спремила земљиште за пролећну сетву. За 12 радних дана обрано је 33 вагона кукуруза и смештено у чардаке. И овога пута најбоља је чета „ливадара". Као пример ударника служи Станко Мрђа, ђак. Он је одличан и као руководилац; успео је да од најгоре чете створи такву радну групу, која се сада такмичи са „ливадарима". Шабачка бригада, са 9 бројева зидних новина и две приредбе у заједници са одбором УСАОВ-а у Јарку, са свакодневним конференцијама, показала је врло живу културно-просветну делатност.

Пожаревачка радна бригада, најмања по броју, последња је стигла у Срем. За 4 радна дана 170 омладинаца ове бригаде обрало је и оспособило за сетву 70 јутара. Најбоља је „Голубачка чета" а ударник бригаде је кројачка радница Љубина из Пожаревца.

Крагујевачка бригада има 242 омладинца. Они су за 7 радних дана обрали око 160 јутара.

Друга београдска бригада, са 337 омладинаца (од којих група од 100 средњошколаца ради свега два дана) има осам радних дана са 9.324 радна часа. Обрано је девет и по вагона кукуруза и обрађено је 53 јутра земље. 30 омладинаца једне чете поставило је бандере од Инђије до Путинаца, где је бригада смештена, и тако успоставили електрично осветљење у селу. Да би се постигли бољи резултати у раду, проглашено је опште такмичење између прве и друге бригаде. Омладинци из Београда издали су до сада 6 бројева зидних новина, организовали хор и дилетанску групу, са којима наступају на свим приредбама месних организација. Свакодневно омладинци приступају са живим интересовањем колективном читању. Организовани су аналфабетски течајеви, које посећују и мештани. Колективна библиотека располаже са 300 изабраних књига и брошура. Са омладинцима, махом средњошколцима, стигло је и шест професора. Они у првој и другој бригади одржавају курсеве из математике, српског, француског језика и хигијене. Најбољи је трећи радни батаљон који се налази у Киповима; за 11 радних дана 150 омладинаца обрало је 197 јутара. Као најбољи ударници показали су се ударници XIII одељка.

На раду у Срему налази се сада 6.000 омладинаца из Србије, Срема и Баната. Техничке тешкоће су савладане; решено је питање смештаја, превоз обраног кукуруза, одређивање радилишта и распоред радова.

С. МАЈСТОРОВИЋ

ОМЛАДИНСКЕ ПРИРЕДБЕ У СРЕМУ

Већ неколико дана причају сви омладинци о приредби, која треба да се одржи у недељу. Од првог дана доласка у Срем спремали смо у слободним часовима програм. Преко дана сви смо на раду, беремо кукуруз и тек увече имамо времена да се посветимо културном раду.

Дошла је недеља. Пре подне смо мењали сламу, чистили под и рибали собу. Хтели смо да у сваком погледу будемо најбољи.

Рано после подне, мештани су почели да се окупљају. Соба се полако пунила, жагор разговора се мешао са веселим смехом омладинаца. Сви су очекивали почетак претставе. И завеса се отвара — говори друг Љубиша, командант бригаде. Он истиче значај нашег рада и зближења нас и омладине Срема. Трећа чета отпевала је песму „Хеј Словени", извела скечеве „Пашка" и „Каплар Миша". Две другарице отпевале су „Рапорт", шаљиву песму о животу у Неродиму, коју је написао један омладинац.

Омладинци 4 чете рецитовали су „Песму о биографији друга Тита" и извели скечеве „Гробар" и „Устајање лењих омладинаца".

После скеча о уображеном болеснику и рецитација, које су извели омладинци V чете, рецитативни хор рецитовао је песму „Мртви пролетери". На крају је командант бригаде, друг Љубиша свирао партизанске песме на гитари и усној хармоници. Омладинци и мештани захтевали су од њега да то понови неколико пута.

Омладинци су били тако одушевљени приредбом да су по завршетку програма спонтано запевали снажне песме нашег рада.

СЕСИЛ НЕДЕЉКОВИЋ

ПОБЕДИЛИ СМО СМЕТОВЕ

До сада нас је време добро служило и наш рад је одмицао. Навикли смо се на свакодневни живот радника, на рана устајања, на зиму, на тешкоће.

Дубоко смо зашли у зиму. Црни Врх је постао мање гостопримљив према нама. Отпочеле су с времена на време вејавице, које нам затрпавају радилишта. Оне нам увећавају тешкоће и коче посао. Сва радилишта треба откопавати од снежних намета, па тек онда настављати посао.

Једна од првих великих вејавица завејала је скоро целу пругу до радилишта. Локомотиве не могу да прођу. Крећу групе са лопатама да откопавају снег. Ветар фијуче и шиба у образе и груди. Снег шкрипи под ногама, тешко се иде. Мишићи се затежу, брзо се замарамо.

— Хоћемо ли ускоро стићи? — питају уморни другови. Чини нам се да ћемо се радом одморити од напорног пешачења. После 12 км. наилазимо на сметове Лопате почињу да раде. Човек се збиља одмара када стоји и баца снег. Брзо смо се угрејали. Чишћење иде брзо, метар за метром чистимо пругу, ослобађамо је снежних намета. Али треба се вратити назад. Опет 12 км. по снегу и ветру. Стижемо у касарне тек у мрак. Јуримо низбрдо међу зградама. За тренутак ишчезава умор, хладноћа. Другови су нам спремили топле собе.

Сутра дан нас је воз поново возио на радилиште.

Д. М.

КОД КОРПУСНЕ БОЛНИЦЕ

Корпусна болница. Босна. Далеко је одатле фронт. Само кад су тихе вечери, чују се експлозије са бојишта.

Рударско место. Ту постоји већ рударска болница, која је добро дошла за наше рањене и болесне борце. Али, четрнаести корпус има доста јединица, које се налазе у борби и та рударска болница ни издалека није довољна. Због тога је неколико већих зграда около узето за потребе санитета.

КОД РАЊЕНИКА

У згради, у којој је била рударска болница, налазе се рањеници. Наравно, морало се унети још много кревета. Који дан раније, ходници који су сад празни, били су такође испуњени. Када су Немци били у Зворнику нису се рањеници могли транспортовати за Србију, а борбе су биле жестоке. Чим је Зворник ослобођен и комуникација осигурана, отпочело се са превозом и сада се на хируршком одељењу налазе само лакши рањеници и они који су тек допремљени из дивизија. Па ипак, иако је број болесника од 1500 сведен на 800, још увек има рањених бораца, који леже на поду, јер нема довољно кревета. Али на поду не спавају они, који последњи стигну. Јако је развијено осећање другарства и солидарности међу борцима. Они су сами утврдили ред: на под прелазе да леже они, којима је лакше и који прездрављају.

Превијена прса, стомак, кукови. Из једног угла, уздигнут на јастук, гледа вас изнемоглим погледом рањеник сувог, жутог лица. Изгубио је много крви. Негде код Грачанице истекла је крв борца, црвено обојила снег и натопила несрећну босанску земљу. Има много тих црвених печата код Власенице, код Дрињаче, код Зворника, код Грачанице, којима су синови Србије оверавали братство и љубав према босанској браћи. Знају Босанци да цене те жртве. Они делима одговарају. Не само војници који се боре, него и позадина: заводу за трансфузију крви у Тузли одазива се грађанство у таквом броју, да никад болница корпуса није оскудевала у даваоцима крви.

НЕДОСТАЈЕ ВЕШ

Када се дуже иде кроз болничке собе пада у очи да има болесних и рањених бораца без комплетног веша.

— Добили смо нешто падобрана да направимо веш, али материјала није било да би свако могао добити што му треба — објашњава други комесар болнице капетан Љубомир Зулевић. — Немају борци веша. Оно што су понели поцепало се и распало, а ми гледамо да бар кад дођу у болницу, кад им је потребна нега да би могли оздравити, да их снабдемо. Позадина нам у томе помаже.

Немамо ни довољно сламарица — и он показује на кревет једног рањеника, коме је бацач при нападу на усташке бункере код Грачанице закачио кук. Слама са његовог кревета пада на под, а доле су даске — жуљају.

ЗА БРАЋУ СРБЕ

Делио се ручак. Болесници су јели пасуљ. По где-где видео се кромпир пире и млеко. Исхрана болесника је велики проблем. Нарочито дијеталаца — рањеника у стомак, болесника од трбушних оболења.

Скоро 4 године је Источна Босна ратиште. Дуго је окупатор пљачкао њене плодове. Сада се ту налази много наше војске, која је у времену када су комуникације биле пресечене морала да се снабдева на терену. Спаљена, порушена земља, чије је становништво јако проређено — исцрпљена је. Утолико су значајнији прилози које становништво Тузле и околних села даје за наше болнице. Ту, где је јаје реткост, где се млеко једва налази, јер је стока много уништена, Муслимани села Молуха скоро свакодневно долазе у болнички економат, радосни што могу нешто приложити „за браћу Србе". Братство на делу, братство по цену одвајања од најнужнијих потреба, по цену — у правом смислу те речи — одвајања од сопствених уста испољава се у дирљивој форми, кад становници те скроз исцрпљене околине, Муслимани и Хрвати носе последње да дају за рањенике српских јединица и то баш нарочито „за Србе, за српску болницу".

— Ми смо захваљивали становништву, давали смо у штампу наше захвале — кажу комесар и управник болнице — али напишите и ви у вашем листу, јер о њиховој љубави према нама, треба да буде обавештена наша јавност.

Српске јединице растерале су усташке, четничке и зеленокадарске банде, сејаче мржње међу нашим народима, оне су ослободиле народ од њиховог терора и сад се он одужује како уме и како може.

Р. РАТКОВИЋ

Борци носе рањеног друга

Да не остане митраљез

Борбе на Ћевању спадају у најогорченије борбе од свих између Власенице и Зворника. III батаљон XIX бригаде добио је задатак да заузме две коте, на којима су се Немци утврдили. Један поред другог, стајала су два ћувика, зарасла у смеће шипражје.

Наше јединице већ су биле отпочеле напад. На ћувик и са њега севала је ватра. Водник Боривоје и његов помоћник користили су шибље, крећући се уз поток ка удолини између два утврђена виса, одакле су имали да угрозе непријатељску одбрану и тако потпомогну заузимање тих важних тачака.

Двадесетогодишњи радник из Мајданпека, од како је почетком септембра ступио у Југословенску армију, иако је до тада прошао кроз доста борби, иако се и до тада истицао као храбар борац, није никад имао тако одговоран и опасан задатак.

Ако би се она паљба, што бесни, са ћувика окренула доле, према њима, у поток...

Гледајући долином, горе уз поток, они су мислили само на то да треба заобићи ћувике и онда ухватити положај и почети... Тамо, отприлике, одакле су они имали да дејствују виделе су се три-четири кућице, усамљене у снежној белини, тихе, као зачуђене огњеним паклом што на домаку њих бесни.

Спретним покретима промичу три прилике од жбуна до жбуна. Наједном је почело добро познато звиждање и крцкање у грању. Још грчевитијим покретима ка циљу, ка оним кућицама горе уз поток! Фијук и експлозија мина. Хитлеровци су почели с бацачима.

Друг водник тешко је рањен. Повући се. Тешко да је могуће пробити се до циља. Не — напред! Пузећи, претрчавајући, вукући се, сачекујући, ишао је напред Боривоје Лор. На десном ћувику престала је ватра. Наши су га заузели. Али са левог као да је била још јача и за њега опаснија. Шибље је било све ређе.

Дуго је он ишао напред кроз ту кишу смрти. Онда је осетио своју топлу крв по телу и замор. Наши су се већ спуштали са заузетог виса а он није могао да настави са њима даље.

Покушао је да понесе митраљез са собом натраг али није могао. Посрћући, једва је доспео натраг до својих.

Крвав и изнемогао, рекао је пре свега своме комесару:

— Комесаре, остао је пушкомитраљез, немој да га изгубимо... Р. Р.

У ВОЈНОЈ АКАДЕМИЈИ

Велики број младића из свих крајева наше земље налази се сада у новој Војној академији као њена прва класа. То су све одабрани претставници борбене омладине Југославије — млади радници, сељаци и ученици — који су учешћем у народно-ослободилачкој борби, својим исправним ставом и својим патриотизмом заслужили да понесу часно и одговорно име народних официра.

Питомци су распоређени у батаљоне, који су опет раздељени у чете. Свака чета има свога командира, који је обично стручни, активни официр и свога комесара, који је махом стари борац са пуно искуства.

У зградама, у којима су смештени питомци, влада велика живост и ако су часови у току. По зидовима дуж ходника, у светлим и здравим спаваоницама, свуда су исписане пароле и одломци из Стаљинових и Титових говора; батаљонске и четне зидне новине, украшене Титовим сликама, налазе се на сваком кораку. У њима се третирају четни проблеми рада и задаци заједничког живота. Видимо и предлоге самих питомаца за методе у раду и за побољшање резултата.

Међу питомцима, поред омладинаца свих наших народа има и известан број Албанаца, бораца албанске народно-ослободилачке војске као и нешто младих бораца ЕЛАС-а. Сви су они на заједничком раду у братским и другарским односима. То се братство и јединство наше омладине, као и њен срдачан однос према омладини суседних братских народа, најбоље огледа у овој заједници рада и живота.

У дугачкој, светлој учионици, у низу клупа, седели су питомци и озбиљно радили. Ту су били сви, са свих страна, из свих крајева. То се одмах види по ликовима, по боји косе, по телесној грађи али се то не осећа толико када се с њима разговара.

Сео сам у клупу, где је једно место било празно. До мене седе двојица Македонаца: Трајан Ангелковски и Димитар Чејковски. Почињемо разговор.

— Иде ли тешко, другови, са радом?

— Море није! Истина да има много да се ради, али кад се ради заједнички и када се зна шта се ради, онда није тешко, — објашњава Трајан.

— Ми сви овде хоћемо да будемо спремни официри наше велике армије, — додаје Чејковски.

У клупи иза нас седе тројица. Србијанац, Хрват и Банаћанин. Унаоколо измешани Босанци, Црногорци, Словенци, Македонци. Преко пута мене седи жилави, плавокоси Словенац Мирослав Валант. Питам га одакле је и отпочињемо разговор.

— Рођен сам у Марибору и био сам борац V словеначке бригаде, а сад сам дошао овде да учим, како бих што више користио својој земљи.

— Јеси ли од раније знао српски?

— Не! У почетку је ишло тешко али за два месеца сам већ доста научио. Полако, па ће се све постићи.

— Како се слажеш са друговима?

— То није потребно објашњавати. Иако смо из разних крајева, ипак смо сви са једне груде. То се види одмах, чим уђеш у разред, јел' да? Ето, тај наш однос, наш заједнички рад, наш јединствени циљ — то је најбољи пример јединства и братства наших народа. Треба само осетити људе а то међу браћом није тешко!

Час се завршава. Питомци устају и убрзо нас опкољава група. Све су то дивни младићи! Сваки би хтео да каже како и он жели да буде добар официр Југословенске армије. То им се тако јасно чита из очију.

Звонко Прагај из Славонског Брода, члан полит одела XII славонске бригаде, омладински руководилац. Жив, снажан младић прича нам о раду и животу омладинаца у батаљону:

— Ми овде, друже, озбиљно радимо. Омладина је не само сачувала, него још и више развила своју борбеност и ударништво. Као што су пре, у борбама, постављани задаци извршивани и као што их и данас наши другови извршавају, са истом борбеношћу се и овде ради. Ми смо положили заклетву и ми ћемо је испунити.

— Како стоји са вашим културно-просветним радом. Имате и сувише да учите?

— Ништа нам то не смета. Иако смо још у почетцима ипак су већ неке секције формиране. Већ имамо нашу шах-секцију, музичку, хорску и разне друге махом спортске. А и дилетантску ћемо ускоро да створимо. Да ли су нам добре зидне новине?

Славко Личанин са Козаре, борац V козарске бригаде, био је у тешким борбама седам пута рањаван. Сад је и он у Академији, где ће своја искуства борца спојити са изучавањем војних наука. Прилази и један Албанац, Спиро Адам, борац I бригаде II дивизије III корпуса албанске војске, рођен у Аргирокастру. Још увек тешко говори српски али ипак напредује. Питам га да није мало усамљен:

— Напротив, ја сам необично задовољан што се налазим у вашој братској и другарској средини. Другови су врло добри према мени, помажу ми. И са задовољством радим. Осећам се као код своје куће.

Почиње нов час. Питомци одлазе на своја места да би се опет прихватили озбиљног рада.

У свима учионицама, собама, трпезаријама, у целом раду и заједничком напору, тече живот пун сарадње и братства. Млади синови Србије, Хрватске, Словеније, Црне Горе и Македоније спремају се са пуно воље и са великим одушевљењем за народне официре.

Рад у Војној академији започео је петог фебруара ове године. Проблеми, пред којима су се нашли и руководиоци рада и сами питомци били су заиста тешки. Пре свега неуравнотеженост знања и образованости код самих питомаца стварала је озбиљне препреке. Требало је оспособити све за заједнички рад. Данас се рад нормално и успешно развија. Руководиоци су задовољни, наставни кадар је задовољан, питомци су задовољни.

Нова Војна академија мора и треба да буде место, на коме ће се ударнички радити на изградњи новог народног официра. Војници, који ће из ње изаћи, умеће срцем, знањем и патриотским заносом испунити заклетву дату другу Титу — бранити и сачувати велике тековине наше народно-ослободилачке борбе.

Д. С.

Заједнички час у Војној академији

ИЗ РАДИОНИЦЕ ЏАКОВА

Радници фабрике џакова у М. такмиче се у прикупљању помоћи за наше рањенике. Они су у току ове недеље предали 190.000.— дин. у новцу за рањене другове. Само с једне приредбе сакупили су 130.000.— дин., а остали новац је добровољни прилог од њихове недељне зараде. Поред тога радници улажу много труда да повећају и убрзају производњу. Они су за непуна три дана оспособили малу машину за производњу осветљења. После 25 дана преданог рада пуштена је у рад и парна турбина, која је омогућила рад многих радионица и надлештава у вароши и млинова, који дано-ноћно мељу за војску. После кратког времена проширила је и предионица, у којој већ данас ради 30 радника и радница. У предионици се нарочито истичу раднице-омладинке Сирана Вартабедијан, Миланка Илић и Вера Чанак, које избацују по 400 кг. упређеног канапа за осам часова радног времена. Такође се истичу својим радом омладинци Христивоје Влајић, Илија Граорац и Илија Василић који секу и припреме за упредање 1.600 кг. хартије дневно. Вредним заузимањем Цветковића и Ђорђевића, оспособљене су три машине за шивење џакова, те данас шест радница сашије на њима дневно по 200 сламарица и 500 џакова. Омладинац-радник Аврамовић Благоје истакао се приликом оправке радничког купатила у самој фабрици. Он је за непуна четири дана оспособио 23 кабине за купање. У фабрици ради укупно 130 радника и они су пре неки дан основали свој синдикат. Поред тога раднци имају свој одбор јединственог НОФ. и дилетантску групу, која је прековременим радом лепо уредила свој дом културе.

НА ПОВЛЕНУ

Пре неколико дана организована је нова акција омладинаца из среза ваљевског, који су отишли на Мравиње да би дрва, која се тамо секу, свлачили са Повлена до пута. За тај рад јавило се добровољно 65 омладинаца, који су подељени у петорке, а један део од њих стара се о спремању хране. Све петорке се такмиче међусобно и за сада се највише истакла петорка Младеновића Милорада из Златарића, са којим раде: Миливоје Лазић, Котарац Сретен, Мандић Анђелко и Милутин Матић. За прва два дана рада ова петорка је по врло тешком терену избацила близу 13 кубних метара дрва. Поред ње су се истакле петорке Симе Расулића и Милана Марковића. Од појединаца најбоље су се показали на раду Младеновић Милорад, Сима Расулић, Милан Марковић, Милинко Николић, Александар Бабић и Милан Патрнјаревић. Од оних који раде на спремању хране, истакле су се другарице: Мирјана Димић, Вера Стефановић и друг Бора Филиповић.

Поред рада, који траје 8 часова дневно, омладинци имају своје састанке, на којима се претреса сам рад и где се преносе искуства са једне петорке на другу.

Из осталих срезова ваљевског округа омладинци су отишли на сечу дрва на Црни Врх.

МИЛОШ НОЖИЦА

ВЕЛИКА ДРЕНОВА

Омладина Велике Дренове узима активно учешће на подизању свога села и домовине, на економском, политичком и културном пољу рада.

У акцији за пострадале крајеве и болницу прикупљено је 1202 кг. кукуруза, 597 кг. кромпира, 34 кг. масти, 40 кг. сувог меса, 59 лит. млека, 175 ком. јаја, 127 кг. купуса, 64 кг. црног лука, 43 кг. пасуља и 5 ком. пилића.

Од одела је сакупљено: 17 ком. џемпера, 48 пари чарапа, 13 пари рукавица и 3 шала.

Омладина Велике Дренове има радни батаљон са 180 чланова, који има 12056 радних часова. На сечу дрва отишло је више омладинаца. Културна група броји 15 чланова, а хор 20 чланова и до сада су дали 16 приредаба. У селу постоји и спорт клуб и шаховска секција.

У раду се најбоље одазивају и најпожртвованије раде другарице: Персида Недељковић, Милена Ступљанин, Даринка Чуљић, Рајна Ђулаковић, Радмила Војновић. Омладинке су се добровољно јавиле да помажу једној мајци, чији је један син погинуо на положају, а други се налази на сечи дрва.

Тако омладина Велике Дренове ради на обнови и изградњи наше домовине и наше народне власти.

МИЛОВАН НИКОЛИЋ

За наше рањене борце

Иако је околина Београда исцрпљена и сама у много чему оскудева, нема ниједног околног села, које се није одазвало за помоћ рањеницима. Чак се поједина села такмиче, које ће дати већи прилог. И свих села јављају се омладинке и омладинци да дају крв за рањенике.

Такмичећи се са Пиносавом за прво место у срезу, омладинке Кнежевца радиле су ударнички целу ноћ, помажући чланицама АФЖ-а у шивењу кошуља и за седам сати сашивено је 56 кошуља. Захваљујући правилном схватању ове акције и повезаности сеоских организација, Врачар је дао највише за рањенике у београдском округу. 6 кола, претоварених разним стварима, упућено је рањеницима. У такмичењу село Кнежевац је на првом месту.

РАДМИЛА МИЛОСАВЉЕВИЋ

Ударници села Кобиља

Чим су омладинци села Кобиља (срез расински) чули да су у Крушевац стигли рањеници, на заједничком састанку решили су да оду у планину и насеку дрва за болницу.

У рано јутро, петнаест омладинаца кренуло је са секирама на раменима, са колима и воловима у сечу. Резултат сече био је — 7 кола натоварених дрвима.

При повратку омладинци села Кобиља, пролазећи кроз остала села, са поносом су ишли уз кола показујући осталим омладинцима како се ударнички ради.

Тако су дотерали дрва у Крушевац и обишли рањене борце.

ОМЛАДИНА УБА

На Убу, услед ратних прилика и недостатка радне снаге, није се могло довољно повести рачуна о чистоћи појединих улица, тако да се у њима нагомилало доста ђубрета. Нарочито је био запуштен трг, који се врло ретко чистио. То, међутим, ствара услове за развијање разних епидемија, а нарочито тифуса. Омладинци на Убу су то правилно и на време увидели и решили се да ту опасност отклоне. 20—30 омладинаца и омладинки није се устезало да се прихвати оваквог посла, вредно су прионули на посао и за кратко време до тада нечисти трг и улице били су очишћени.

Ваљевска културна екипа

Окружна омладинска културна екипа округа ваљевског, која је до сада показала велике успехе на културном пољу, искористила је кратак одмор после повратка из Обреновца, да би, до сада запуштен, простор око „Дома културе" у Ваљеву обрадила и претворила у корисну и плодну башту. Певачи, рецитатори, глумци, свирачи и сви остали чланови прихватили су се вредно ашова и настало је утркивање у риљању, све уз другарски смех и шалу. Није им било тешко нити су се стидели тог рада. На простору од око 500 кв. мет. биће засађено разно поврће.

Кукуруз се убацује у чардаке

Бугарски омладинци у селу Новом Кориту

Свима становницима нашега пограничног села Новог Корита десети фебруар 1945 остаће у драгој успомени. Враћајући посету омладини Новог Корита, бугарски омладинци и омладинке из Салаша одржали су једну занимљиву културну приредбу, на којој је приказан „Камбуров", комад у пет чинова из живота бугарских партизана.

Сала је била препуна и публика је у савршеној тишини пратила извођење програма. Приредбу је отворио друг Мирко Павловић, учитељ из Новог Корита, истичући у своме говору значај зближавања и присне сарадње омладине наших братских народа. У име Бугара захвалио се на поздраву срдачним и топлим речима друг Ђорђе Димитров. Поред тога одржано је још неколико говора у којима је углавном истицана решеност да се очува и даље развије истинско братство наших народа са народом Бугарске, остварено у заједничкој борби против фашизма. Као узврат за поклоњену слику друга Тита, омладина Новог Корита предала је бугарској омладини слику друга Ђорђа Димитрова, једног од предводника бугарског народа у борби против фашизма.

Приказани комад „Камбуров" врло је занимљив по својој садржини, али је доста тежак за извођење и захтева озбиљну глуму. Баш с обзиром на то треба нарочито истаћи одличну игру бугарских омладинаца, што показује са колико су они труда и озбиљности спремали ову приредбу. После комада отпевана је једна бугарска партизанска песма, па је затим друг Христо Георгијев Миленов говорио о борби бугарских партизана. Чист приход са приредбе бугарски омладинци предали су Команди места Андрејевац као свој прилог и помоћ борби против фашизма.

ДРАГИ ЈОВАНОВИЋ

Омладина Босанске Крајине чисти један аеродром од снега

За другове на Црном Врху

Наши другови су отишли на Црни Врх. Они су пошли, свесни својих задатака и дужности. Ми се поносимо што су и наши другови стали у ред најбољих омладинаца Србије. Ми волимо своје другове и старамо се за њих. То доказујемо својом спремношћу, својим радом да им помогнемо, да им олакшамо рад. Организовали смо акцију за прикупљање прилога за другове на Црном Врху. Омладина је схватила своје дужности према својим друговима. Радне чете при школским одборима УСАОС-а отпочеле су одмах са прикупљањем.

Омладинци и омладинке школског одбора УСАОС-а при учитељској школи сакупили су: 7 шалова, 3 пара рукавица, 2 пара чарапа, 1 пуловер, 1 капу, 4 наушнице, 2 кг. саламе, пола кг. сувог меса, пола кг. чварака, 7 кг. колача и 40.765.— динара. За тај новац они су купили одмах 50 кг. сланине и 1.200 комада цигарета.

Другарица Нада Јоковић спремила је сама цео један пакет.

АФЖ Неготина помогао је ову акцију омладинаца са 9 пари вунених чарапа.

Сеоска омладина се такође одазвала позиву за помоћ друговима на Црном Врху. Село Кобишница дало је: 1 пар опанака и 100 кг. сувог меса.

Ковилово: 12 кг. сланине и 1 пар опанака.

Брачевац: 4 кг. сланине и 1 пар опанака.

МИЛЕВА ЈАКОВЉЕВИЋ

Из федералних јединица

ПОДГРМЕЧ

У селу Дубовици у подгрмечком срезу састали су се претставници радне бригаде „Рајко Топић" и новске радне бригаде „Милан Личина". На савјетовању је учествовало око 150 руководилаца ових бригада, чланови окружног одбора ЈНОФ-а и чланови среског НОО-а за Босанску Крупу. Поједине радне јединице истакле су се нарочито за време ове зиме, када је због великог снијега био онемогућен сваки саобраћај. Омладинци су на својим леђима преносили велике количине намирница и тако омогућили снабдјевање народа. У пожртвованом и самопријегорном раду истакла се нарочито крупска бригада, која је на својим леђима пренела преко 6000 кг. жита.

ЛИВАЊСКИ СРЕЗ

Хрватска омладина општине Листани у срезу Ливно била је дуго времена под непријатељском окупацијом, тако да је тек недавно могла да формира свој радни батаљон. Чим је непријатељ протјеран, омладина је одмах почела да се организује и да ствара своје радне јединице. Досад је омладина дала 3013 радних дана. У раду се нарочито истакла радна чета села Рујана, која је сама дала 908 радних дана, а од појединаца омладинка Ружа Брко, командир радне чете села Оџака. Једна од највећих акција батаљона општине Листана била је преношење 682 сандука муниције на положаје. (ТАНЈУГ)

ДОПИСНИЧКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Лесковац

26-II-1945 год. одржана је конференција дописника округа лесковачког. На састанку је било присутно 93 дописника из читавог округа. Конференција је отпочела говором друга Милована Динића, члана окружног одбора УСАОС-а. Реферат о политичкој ситуацији дао је претседник окружног одбора УСАОС-а, друг Димитрије Бјелица. После његовог реферата развила се жива дискусија.

Реферат „Нешто о дописничкој служби" прочитао је друг Вукоје Булатовић члан окружног одбора УСАОС-а. У реферату је изнето неколико примера добрих и рђавих дописа. Подвучено је да дописи наших дописника не треба да буду општи, већ конкретни и прецизни. Нарочито је подвучено да дописе треба слати брзо и на време. Дописници морају да одржавају тесну међусобну везу и да се помажу.

Крушевац

У свим срезовима округа крушевачког одржане су конференције дописника за омладинске листове. Дописничка мрежа је била врло слабо развијена. Дешавало се да по читава 4 месеца није долазио ниједан допис о раду омладине. Разлог је лежао у томе што интелектуална омладина није показивала много интересовања за развој наше штампе, а сеоски омладинци су се плашили да им дописи неће бити добри, те тако нико није писао. На конференцијама су исправљена многа гледишта и објашњен значај наше штампе. Омладинци су се интересовали о чему треба писати и какви треба да буду дописи. Дописници среза трстеничког отпочели су такмичење ко ће послати више дописа за недељу дана и чији ће дописи бити бољи.

Београдска хроника

КАКО СЕ РАДИ У ЈЕДНОМ ОМЛАДИНСКОМ ДОМУ

О раду у омладинским домовима већ је неколико пута писано у нашим омладинским листовима. Тим питањем интересовао се чак и лист „Борба", који је у једном свом чланку изнео многе неправилности, које се јављају у раду наших омладинских руководилаца у вези са домовима. Ради побољшања рада у омладинским домовима у Београду одржан је и један састанак у Месном иницијативном одбору за Београд, коме су присуствовали они омладински руководиоци, који раде само по том питању. Али, изгледа да су сва та настојања још увек остала без резултата Писање наше штампе схваћено је као „ето тамо нешто пишу, а ми ћемо по старом".

Ових дана на табли у омладинском дому IV рејона — центра — писало је крупним словима: „Хоћемо демократско гласање!!! Ко је тај „господин" претседник, који намеће своју вољу? Не желимо да слушамо њега нити његов „поштовани" секретаријат, који непрестано сазива тајне седнице и ствара уже одборе. Хоћемо народну скупштину!" Аутор овога доводио је пред таблу све чланове секретаријата, пркосећи им. После неколико дана одржана је у дому конференција и на њој је претседник дома, који наравно не жели да буде „господин претседник, који намеће своју вољу", уступио своју дужност „народној скупштини". У ствари ова скупштина требало би да буде нека врста културно-просветног одбора и руководства дома, у коме има „важних и мање важних ресорчића". У мање важне „ресорчиће" дошао би наравно и „ресор за игранке". И за тај „ресор" не само да је одређен један друг, већ је он, као „мање важна ствар", добио два одговорна друга.

У IV рејону, као и у свим осталим рејонима у Београду, постоји омладина, која ради за помоћ фронту, за изградњу наше ратом пострадале земље, за своје сопствено васпитање и изграђивање у људе, који ће бити часни грађани демократске федеративне Југославије. Ту, као и у целом Београду, има много омладинаца и омладинки, чији су очеви, браћа или сестре отишли на фронт, у сечу дрва на Црни Врх и Рудник или на бербу кукуруза у Срем. Сви они и многи други раде за добро своје домовине. Али у IV рејону има и такве омладине, која не мисли много на интересе свога народа, која не мисли на што брже окончање рата и обнову наше земље, већ се више занима питањима, да ли је овај или онај у секретаријату дома (или боље рећи зашто нисам ја), да ли је одржан довољан број игранки недељ како се одева ова или она омладинка итд. И такви омладинци, од којих је најистакнутији неки Јанковић, прикривају своје тежње политичким формулацијама као што је „демократско гласање", „наметање туђе воље", „народна скупштина" итд. И ето, десило се да је омладина насела тим звучним паролама и примила све предлоге поменуте групе омладинаца, и ако је већ више пута и говорено и писано о томе, како треба уредити један омладински дом.

Омладински домови су обично уређени тако, да постоји секретаријат дома и његов претседник, који је најодговорнији у дому. Та руководства домова су обично изабрана на заједничким конференцијама све омладине. Дешава се да та руководства у своме раду греше, али онда им треба помоћи да се грешке исправе. А помоћи им може сваки омладинац. Но, непријатељи наших народа и народно-ослободилачке борбе на све начине покушавају да смање углед омладинских домова и да спрече окупљање омладине у њима. Због тога они у вези са домовима причају којекакве лажи. У тим настојањима непријатељ гледа да искористи нетрпељивост између појединих омладинаца и да их завади, како би рад омладине парализовао и скренуо пажњу на личне завађевице. Тако се изазивају свађе и долази до честих промена у секретаријату дома, а све на бази „демократског гласања". Такве честе промене у секретаријатим домова доводе до тога да се сам дом уопште не развија, не окупља омладину већ служи за решавање личних несугласица појединаца.

Омладина у IV рејону треба добро да проучи питање организације свога дома и да не дозволи да се у дом увлаче они омладинци, који својим радом сман. углед дома и одбијају широке омладинске масе. Можда ти другови то не раде злонамерно, можда они то чине из несвесности — онда им треба помоћи да се поправе.

Ј. М.

Народни УНИВЕРЗИТЕТ

У понедељак, 5-ог овог месеца, у малој сали Коларчевог Универзитета, проф. др. Војислав Радовановић одржао је предавање о Црној Гори у федеративној демократској Југославији.

*

У новој федеративној демократској Југославији, која се изграђује на истински демократским принципима напредног и праведног социјалног уређења и на неуништивим тековинама народно-ослободилачке борбе — борбеном братству и јединству југословенских народа — Црна Гора и Бока претстављају нашу најмању федералну јединицу.

Оно што је од особите важности за геополитички положај Црне Горе и Боке, то је што се ова наша јадранска и приморска земља налази на највећем прегибу западне балканске обале и према томе, најприкинутија средишту Балкана. Као чврст и високи планински бастион, са Боком — једним од најбезбеднијих залива Европе — Црна Гора значи за цео југоисток Југославије и даље континентално залеђе, оно, што Тршћански и Ријечки залив значе за северозапад наше земље и даље средњоевропско залеђе. Из ње се кроз црногорска брда пружа дубока дримско-косовска долина, која се по својој важности везе и пута може упоредити само са вардарско-моравском долином.

Црна Гора и Бока је наша најмања федерална јединица; она обухвата свега 4,2% од целокупног пространства наше земље. Огромна већина становништва је српска (91,34%) док само незнатну мањину сачињавају Арнаути. Исто је и у верском погледу: православних има преко 80%, римокатолика 9,21% а муслимана око 10%.

Становништво Црне Горе, обухваћено са девет срезова, махом је сељачко. Градова нема много, а и оно што их има све су мали градови. Једино Подгорица и Херцег-Нови имају преко 10.000 становника. Пре рата скоро је на сваку породицу у Црној Гори долазила по једна кућа, али је ова економско-социјална уравнотеженост разорним дејством фашизма сасвим поремећена, огроман број кућа је или спаљен или сасвим порушен.

Црна Гора је до сада била и привредно занемаривана. Нигде на тако малој територији, истина и у ограниченим количинама, нема такве разноврсности природних основа привредног живота: од алпијског сточарства па све до земљорадње и гајења суптропских биљних култура; развијено је шумарство, језерски и поморски риболов и тако даље. Од укупног продуктивног тла шумске привредне површине обухватају 46,24%, а пољопривредне 53,76%, од којих је скоро 90% намењено сточарству а свега 10% земљорадњи. Уз овако оскудно зиратно земљиште, придружује се и знатно слабији квалитет земље, што доводи до мањег приноса жетве, који је 2—3 пута мањи од просечног приноса. Та недовољна производња основне људске биљне хране у овој изразито пасивној земљорадничкој привреди надокнађивала се како-тако сточарством, које је, иако главна основица целокупног привредног живота, још увек развијено на застарелим основама.

Сем овога језерско и поморско рибарство, нарочито оно на Скадарском језеру, које по својој рибљој продуктивности стоји испред свих језера у нашој земљи, претставља једну од развијенијих привредних грана.

Један од најболнијих проблема, пред којима ће се наћи наша најмања федерална јединица на путу своје изградње, јесте питање жељезничке пруге, путева и уопште саобраћајних веза са унутрашњошћу, осталим федералним јединицама и иностранством. Ово питање је од битног интереса не само за Црну Гору као засебну федералну јединицу, већ и за целу државну заједницу. Свега са старом црногорском локалном жељезницом Вирпазар—Бар, са станицама у Херцег-Новом и Никшићу на самим граничним пределима, без икаквих веза са правим залеђем у Санџаку, Метохији, Косову и Србији, Црна Гора и Бока, као засебна федерална јединица, неће моћи да изрази своју праву улогу и значај у новој демократској федеративној Југославији. Јадранска пруга је за двадесет и три године старе Југославије остала само мртво слово на хартији. Бока и остало црногоско приморје, самим својим положајем, одређени су као главно излазно место и лука велике дунавско-јадранске железнице, чији су делови и раније делимично започињани и остваривани. Потпуно остварење те пруге је не само нада већ и захтев Црне Горе и Боке, то је уједно захтев и услов опстанка и будућности свих Јужних Словена.

Д. С.

„Црвена звезда" пред тешким борбама

Оснивањем Омладинског фискултурно-спортског клуба „Црвена звезда", репрезентативни тим УСАОС-а постао је првом футбалском екипом новооснованог клуба, а сви репрезентативци његови пуноправни чланови.

Репрезентативни тим УСАОС-а имао је несумњивог успеха. Међутим, све репрезентације имају заједничку црту: колебљивост одн. несталност форме, што се у великој мери испољило и код репрезентативног тима УСАОС-а који би постигао далеко повољније резултате, да се раније извршило ово његово оформљавање у тим у оквиру једног организованог спортског друштва. Неоспорна је чињеница да сваки члан једне заједнице треба да се осећа стварним припадником исте, да би могао у потпуности испуњавати оно што од њега заједница захтева. Упркос обострано уложеној доброј вољи, то није био случај код репрезентативног тима УСАОС-а, који је и поред свега настојања остао само тим изабраних футбалера, лишен неопходног осећања повезаности чланова са целином одн. осећања привржености целини. Оснивање „Црвене звезде" дошло је у прави час и ми верујемо да ће њен футбалски тим доживети завидну спортску будућност, наравно под условом ако се вођство буде држало јасно исцртане нове фискултурно-спортске линије и ако се између чланства с једне стране и тима одн. клуба као организоване друштвене заједнице с друге буде успоставио чврст и неразлучив однос, на бази искреног залагања свију чланова за напредак и развитак клуба као целине и њиховог правилног фискултурно-спортског одгоја.

18 ов. м. „Црвена звезда" сусреће се са репрезентацијом братског Скопља. Репрезентативни тим УСАОС-а био је тучен у Скопљу, средином јануара — у оквиру II конгреса антифашистичке омладине Македоније, са 4:1. „Црвена звезда" као представник Београда, мора настојати да се реваншира за тај пораз.

Сплитски „Хајдук" једно је од ретких наших спортских друштава чије је чланство са својим руководећим факторима правилно и правовремено оценило смисао и значај народно-ослободилачке борбе и одмах приступило народно-ослободилачком покрету. Борећи се против огавног фашистичког окупатора и његових слугу, са пушком у руци, чланови „Хајдука" нису заборављали ни спорт, а напосе фудбал. У сусретима са најбољим енглеским и италијанским тимовима „Хајдук" је готово редовно излазио као победник. Између осталог, победио је одличну екипу енглеског ваздухопловства, безмало репрезентацију Енглеске, са 4:1.

25 ов. м. „Хајдук" нам долази у госте. Радујући се искрено његовом доласку, ми стрепимо за млади тим „Црвене звезде". Да ли ће наша једанаесторица моћи да се с успехом супротставе прекаљеним борцима „Хајдука", који за собом имају безброј утакмица, и то најтежих? Да ли ће младост, удружена са техником и полетом, моћи да одоли снажном и рутинираном противнику, који зна само за победе? Да ли ће нам после ове утакмице наша „Црвена звезда" бити још дража?

Слободан Ђосић

Футбалска екипа „Црвене звезде"

Киша голова

11 марта по подне на игралишту С. к. Југославије наш Омладински клуб „Црвена звезда" триумфовао је. Игром, која је задивила гледаоце, наши млади футбалери однели су заслужену високу победу над тимом помоћног особља енглеске војне мисије. Резултат од 12:0 потпуно одговара приказаној игри. Овим пљуском голова, који су сви до једнога плод зреле, комбинаторне игре, наши су омладинци збунили и разбили отпорну снагу гостију који нису очекивали овако полетну и снажну игру својих младих противника.

Тим гостију био је овако састављен: Флеминг, Џонс, Дерк; Колинс, Иглстон, Дурант; Кембл, Таскер, Блекборн, Бленкоу и Хат.

„Црвена звезда" играла је у следећем саставу: Попадић, Станковић, Филиповић, Ђајић, Јовановић, Ћирић; Језеркић, Митић, Томашевић, Печенчић и Хорватиновић.

Лед је пробијен у 15 мин. првог полувремена, прецизним Митићевим шутом у сам леви угао. Затим се ниже гол за голом. Митић је постигао четири ефектна поготка и то са приличне даљине. По два гола дали су Печенчић и Томашевић. По један гол постигли су Језеркић и Ђајић, а два гола били су ауто-голови енглеских одбранбених играча.

Но, упркос огромног броја примљених голова, упркос технички слабе игре, енглески футбалери оставили су веома леп утисак својом пожртвованом игром и спортским понашањем.

На пример, у другом делу игре бек Џонс шутира јако једну опасну лопту. Хорватиновић, који је био у његовој непосредној близини, прима јак ударац лопте у лице и поводи се. Иако је гол опет био у опасности, обадва бека и халф Иглстон притрчавају му у помоћ, прихватају га и помажу му.

Једном речју имали смо прилике да видимо један симпатичан војнички тим, игру аматера у пријатељском сусрету са знатно надмоћнијим противником.

Р. Р.

ЕЛЕКТРИЧНА ЦЕНТРАЛА — ГРАФИЧАР 2:0 (1:0)

Тимови Електричне централе и Графичара одиграли су у недељу по подне пред сусрет „Црвене звезде" и тима енглеске војне мисије утакмицу, на којој је, после незнатне надмоћности своје навале, победио тим Електричне централе са резултатом 2:0. Оба гола дао је Перлић. Игра није била на висини.

У БЕОГРАДУ ОТПОЧЕЛО ЈЕ МЕЂУРЕЈОНСКО ОМЛАДИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ У ФУТБАЛУ

У недељу је отпочело међурејонско такмичење у футбалу. Као прве утакмице, одржани су на игралишту Рудника и Балкана сусрети између VI и VIII и између V и II рејона. VI рејон победио је VIII са 5:0 а V је над II однео победу од 2:0.

*

У оквиру прославе „Светске омладинске недеље" одржаће се спортско такмичење између Пожаревца и Смедерева, а фудбалска репрезентација Крагујевца гостоваће у Нишу.

МЕЂУНАРОДНИ САСТАНАК ЖЕНА У ЛОНДОНУ

Лондон, 9 марта

Неколико хиљада жена, које су претстављале преко двадесет држава, окупило се синоћ у Алберт Холу да прославе међународни женски дан. Претседавала је леди Моган Лојд Џорџ, која је истакла да жене имају да учине нарочити допринос за одржавање мира. „Ми ћемо — вели претседавајућа — учинити све што можемо да би и жене отишле на конференцију у Сан Франциско да нас тамо заступају. Када се правда одбацује, а њено место заузима компромис, то нас не зачуђује, јер се доносе засебни закони за велике државе, а засебни за мале, тако да се цео систем безбедности мора неминовно срушити."

У свом поздраву упућеном леди Макроберт, претседници Међународног женског дана, г-ђа Рузвелт каже следеће: „Нека Међународни женски дан буде нама инспирација да се припремимо за учешће у раду на обнови целог света." Г-ђа Черчил упутила је такође поруку овом збору.

Конференција је усвојила повељу о правима жена као мајке, као раднице и као грађанина. Ова повеља објављена је пре три дана.

Конференција је одлучила да упути депутацију министру спољних послова Идну коме ће поднети ову повељу, с тим да је он изнесе пред конференцију у Сан Франциску.

Супруга совјетског амбасадора г-ђа Гусев рекла је следеће: „Жене мирољубивих држава морају све допринети да би били кажњени не само ратни кривци него и сви Немци који су брутално поступили са женама и децом. Треба их све пронаћи и казнити. Жене Уједињених народа нарочито желе појачање међународне сарадње после рата са циљем да се свакој породици, сваком човеку и њиховој деци обезбеди миран живот."

Холандски делегат г-ца Агнес Зур рекла је да је од једног пријатеља из Хага добила вест да су Немци одмах по свом повратку у Арнхем разорили све што је остало читаво. Све мушкарце отерали су у Немачку. „Ви данас не можете — каже г-ца Зур — наћи ниједног мушкарца у Амстердаму. У том граду уопште нема више намирница. Жене умиру хиљадама. У том граду нема више ни огрева, ни намирница, ни гаса или електрике. Становници добијају недељно на главу 900 грама хлеба." Додала је да је учествовала у холандском подземном покрету отпора и уверила се да је дух холандског народа остао несаломљив.

Француски делегат, мадам де ла Бурдоне, изјавила је да француске жене желе да помогну Савезницима да би се рат што пре завршио. Она је одала признање енглеским женама овим речима: „Ми нећемо никада заборавити шта су претрпеле Енглеска и енглеске жене" Она је изнела страховиту слику о садашњим приликама у Француској, где влада велика несташица намирница, што је проузроковало повећану смртност деце. За време мрачних година окупације Француска је научила колика је снага у јединству и слози. Дух отпора прожима цео француски народ. Француска данас може да подигне своју главу и да ведра чела сарађује са другим народима на изграђивању трајног мира.

Црвеноармејка, капетан Валентина Николајевна, била је бурно поздрављена када је изговорила следеће речи: „Пре неколико дана била сам на фронту. Совјетске жене које служе у Црвеној армији чине све што могу да се ослободимо што пре немачке ратне машине.

(Рајтер)

БИТОВЊА

Корак по корак — угиба се тло,
колона: пруга ћутљива и дуга.
Притиска чело издајничко зло —
за нама пожар, крв и туга!

Даљина расте — чежња срцем ври.
Битовњо мрка, мрки јарболе,
за твојим челом жути јечам зри
и сунце капље с модре куполе!

Уз плећа твоја тупти сада ход,
пријети, тутњи преко страна свију.
Кроз буре броди побједе нам брод —
синови земље за земљу се бију.

Већ крвљу шикља мукли хоризонт
и тугу ропства ломи битка света,
за жар слободе грми сав наш фронт
Битовњо мрка — бусијо проклета!

И кад по теби јекне пушке цик,
митраљез грокне пун мржње и једа,
заурла неко, плане бомбе рик
и крв ороси огњем из засједа.

Не чујеш јаук, бијег, лупу, лом,
нит видиш дрхтај, сузу у том оку.
Успламте људи — мржњом сукне гром —
бусију згазе у побједном скоку.

И безброј других бусија ће стрт
и на буљуке разгонити чете,
док не закликта над крвником смрт
у млазу крви, у крику освете ...

ДУШАН КОСТИЋ

Вуксан Булатовић: На положају

Милијарде писама

Велики број писама са фронта и за фронт претставља најбољи доказ чврсте повезаности совјетског фронта и позадине. Број писама упућених 1944 год. са фронта у позадину и обрнуто прелази неколико милијарди. Ако би се та писма наслагала једно на друго, добили бисмо стуб висок 2000 километара. Осим писама, прошле године је упућено на фронт неколико стотина милиона примерака централних новина, не рачунајући огроман број војничких листова.

У последње време је достављање писама и новина знатно убрзано, захваљујући у првом реду завођењу авионског поштанског саобраћаја. Само у току лета и јесени 1944 године поштански авиони су пренели неколико стотина милиона писама и преко 45 милиона примерака московских новина. Борцима и официрима Првог, Другог и Трећег белоруског, Трећег украјинског и Првог балтичког фронта било је омогућено да читају московске новине истог дана кад су изашле, а у првим линијама најкасније идућег дана.

Сада се на неким отсецима фронта пошта доставља два пута дневно.

Борци воле и цене војне поштаре, који достављају пошту често уз опасност по живот. Многе хиљаде војних поштара су награђене орденима и медаљама за храброст.

НАГРАДА КОМСОМОЛСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

Москва, 8 марта

Ц. К. ВЛКСМ (Централни комитет Свесавезног лењинског комсомола совјетске омладине) завршио је поделу награда комсомолским организацијама, које су учествовале у социјалистичком такмичењу на пољопривредним радовима у 1944 години.

За активно учешће у спровођењу пољопривредних радова у 1944 год. прелазне Црвене заставе Ц. К. ВЛКСМ-а добило је такође 8 рејонских и 12 срески комсомолских организација.

(Радио Москва)

На пруги Оток — Спачва

Поред обала Саве пружају се велике и дуге шуме. Стабла су густа и висока,тло мочварно, а проклете швабе пустиле су бране на насипима и читава шума је под водом. Немогуће је проћи кроз шуму нити превући артилерију преко танке коре леда, која се ухватила при ноћашњем мразу.

Кроз средину шуме диже се насип са пругом. То је једини пролаз — а са обе стране шума под водом и лед. Мрачно је ноћу у шуми, камење се измиче испод ногу и прави шум. Један за другим, опрезно и лагано, прикрадају се борци Првог батаљона. Рука чврсто стеже пушку при продирању кроз помрчину и неизвесност. Непријатељ сигурно вреба и чека: можда са дрвета, можда на насипу.

Треба заузети пругу и пресећи отступницу непријатељу. Неопажено се пробити, уништити утврђење код моста и дићи мост у ваздух.

*

Корак по корак, испружена рука опрезно испитује, па се тек онда привуче нога. Ни дах се не чује. Злокобна тишина, пуна сумње од непријатељске заседе и замке.

Мрачну ноћ кидају огњене траке тешког митраљеза. Светле челичне стреле, шарају дуж пруге и насипа. Опазили су. Тела се лепе уз камен и насип, у дивљој жељи да се утисну у земљу. А смрт тражи, час изнад, час звекне у гвоздену шину, час буљне у воду, зарије се у земљу; лети са стравичним звиждуком комаће камења са пруге. Само за тренутак су тела згрчена и непомична — а тада одједном скачу и лете са громким: Ура! — носећи смрт са собом. Преко тридесет немачких фашиста из бункера очајнички брани прилаз мосту. Чврсто је непријатељско гнездо. Одбијају се челичне кугле од бетонских зидова, а из малих, скривених отвора излећу са циком и зујањем металне стрелице, чији убод доноси смрт. Кроз пуцњаву и страшну ноћ пробија се бљесак: црвена светлост облива згрчена и напрегнута тела људи, чамени бункер, зид преко насипа, начињен од дебелих балвана, врхове голих дрвета и губи се у тмини.

Ужасан тресак пуни ваздух. И опет језива црвена светлост и потмули тутањ рушења. Шума је стократно одговарала из црних дубина и немог мрака. Минери су дигли пругу у ваздух.

Прве бомбе долећу до бункера и кидају комаде црних зидова. Прети смрт фашистичким гадовима. Трећа чета је сасвим на домаку бункера и паклено обасипа смрћу узане отворе. Беже швабе иза заклона од греда, трче, падају. Бункер је освојен.

Незадржив је налет наших бораца. Већ су код моста. Журно се намештају у мраку кутије са експлозивом испод железничког моста. И онда страшан тутањ. Кидају се гвоздени састави моста и као очајни вису над хладном водом у ноћи.

*

У зору, кад је тмину пробило бледило дана, довукла се пругом црна челична змија до порушеног моста. — Блиндирани воз — шапућу с мржњом наши борци у бункеру: очи им сијају жељом за осветом и уништењем непријатеља. Чекају прикривени и спремни.

Воз је стао. И искакале су жуте и зелене прилике из његове оклопљене утробе. Десет, петнаест, читава чета. Погнути, с оружјем упереним низ пругу, примичу се мосту, веру се по искиданом гвожђу и прескачу празнине на саставима, а артилерија из воза туче бункер. Погодак! Једна граната откида цео горњи део, лете парчићи, диже се прашина. Унутра, кроз тутањ, гушећи прашина и смрди експлозив. Њих десеторица из Друге чете ћуте, чекају. Командант „Жива" стеже пажљиво машинку и проматра мост. — Отворити ватру кад сви буду прешли мост. Ниједан не сме жив да се врати! — Удар и тресак. У ушима зује, не види је ништа од прашине. Швабе се пењу на мост и глупо налећу на смрт. У бункеру, митраљесци Пурић, Кандић и Смохер намештају своје „шарце", притежу их уз раме и нишане. И последњи шваба је на мосту. Притисак — и разлежу се дуги рафали. Смрт игра по мосту: као гром шиба швабе и баца их у ледену воду. Један је немоћно клонуо и безживотно тело обеснло се преко жељеза. Беже преплашени „фрицеви", крију се иза гвоздених стубова, али их и ту проналази сигурна рука митраљесца. Све убојније прште смртоносни рафали, све жешће стежу борци своје „шарце" — и ниједан се фашиста није жив вратио са моста.

Дан је прошао мирно. У први сумрак пошла су три друга, „Обавештајца", да испитају утврђења са друге стране моста. Ноћас се спрема напад и треба испитати детаљно прилазе и положаје. Тешко је од непријатељских митраљеза прећи преко, а скоро је немогуће ићи насипом и пругом од заседа. Зна командир Милоје Јанковић, „кум", да смрт вреба на извиђају, знају то и његова два друга, али се не боје ни смрти ни швабе. Ићи ће право до чељусти топова и бодљикавих жица и донеће извештаје команданту.

Данас су добро осмотрили равницу, која се шири одмах иза моста и малу железничку станицу са бункерима око ње. Тамо је непријатељ.

Лепе се њихове сенке за гвоздене стубове моста и полако прелазе преко реке. Пузе приљубљени уз хладну, тврду земљу насипа. Грчевито држе руке пушку уз тело и чувају да не јекне о камен. Као сенке прикрадају се три борца кроз ноћ и непријатељске заседе. Тела се згрче, па се нечујно опруже за корак напред. Страховито мора да је јак борац да би издржао пола часа припијен уз земљу, не мичући се и кад је непријатељ сасвим близу испред њега.

Блесак и јака светлост ракете издају извиднике. Као стене леже непомично уза страну насипа. Још једна ракета — бљештаво бела, тренутак грозног ишчекивања и експлозија је сасвим близу. Тешко гвожђе гранате зарива се у земљу, а комаће смрзнуте земље пада преко тела. И друга граната — баш поред „Кума"! Врели комад гвожђа забија се у његову главу. Другови га извлаче и носе натраг са собом, и ако је и један од њих рањен у главу.

Са извештајем и мртвим другом враћају се лагано и касно у ноћ код својих другова.

ВЛАДЕТА ВЛАТКОВИЋ

ПИОНИРСКИ БАТАЉОН У СУРДУЛИЦИ

Ђаци основне школе у Сурдулици основали су пре неколико дана свој пионирски батаљон. Изабрали су себи команданта и комесара, формирали се у чете и прегли на посао. Одмах по оснивању зашли су командант и комесар са

још два друга по свима разредима и одржали по један мали говор. Мали пионири у свима разредима напрегнуто су слушали, а командант-пионир им се озбиљно обраћао: „Другови пионири! Наша је земља упропашћена од непријатеља. Треба је обновити. Ми смо мали и нејаки, те ће тај посао свршити старији. Нама остаје да учимо школу. Ми смо ђаци — истовремено и пионири. Да бисмо били прави пионири треба да слушамо своје родитеље и учитеље и да се међу собом не тучемо, не псујемо. Треба развити утакмицу у учењу: ко ће боље написати задатак, ко ће боље научити лекцију, ко ће боље научити какву нову песмицу, ко ће први извршити наредбу свога команданта. Позивам вас све, да ове моје речи упамтите и да их се придржавате."

Другарица комесар позвала је пионире да припреме пакете за наше рањенике, како би им се на тај начин одужили за њихове заслуге.

ПИОНИРИ КРУШЕВАЧКОГ ОКРУГА ЗА РАЊЕНИКЕ

Пионири села: Јасике, Кукљина, Срње и Беле Воде из крушевачког округа на апел за помоћ нашим рањеницима одмах су почели сакупљање. Досада је сакупљено доста намирница и новца. У количини прикупљених намирница највише су се истакли пионири села Кукљина и села Срње, који су, иако је село врло сиромашно, успели да својим трудом прикупе приличну количину намирница за наше рањене борце.

БЕОГРАДСКИ ПИОНИРИ КОД МАРШАЛА ТИТА

Делегација београдских пионира посетила је 12 ов. мес. маршала Тита. Друг Тито је у разговору истакао да наши мали другови имају пред собом задатке које треба извршити да би користили својој земљи. Они треба марљиво да уче, како би стекли основна знања, која су потребна за живот. Исто тако треба да науче како треба волети своју земљу. А за сав њихов рад биће награђени животом, који треба и мора да припадне деци. „Ми хоћемо да вам створимо такву домовину, такву земљу у којој ћете бити срећни и весели, у којој ћете осетити плодове оног за што смо се ми, старији, борили."

Пионири су се интересовали о завичају и детињству друга Тита, о томе како се осећа у Београду. Исто тако желели су да виде Орден Народног хероја.

На растанку маршал Тито им је предложио да у Београду организују помоћ пионирима Босанске Крајине, те да и на тај начин потпомогну своме народу.

Мали Књажевчани се буне

Ми, књачевачки пионири, хоћемо да кажемо неку реч. Мислите да ништа не радимо. То није истина. А зашто нас воле наши старији другови? И пушке су нам дали. Воле нас зато што радимо. Они нас и разумеју. Одмах су нам нашли зграду за наш пионирски дом. Својим досадашњим радом смо доказали да заслужујемо да га добијемо. Скупљали смо прилог за пострадале крајеве. И још нешто. Давали смо и приредбу у корист пострадалих крајева. Све смо ми сами спремили. И врапца смо сами написали. На приредби смо скупили двадесет хиљада динара, којима смо помогли својим друговима.

Сада имамо нову дужност. Добили смо свој дом и треба да га уредимо. А онда ћемо држати политичке часове. На њих ћемо позивати старије другове да чују шта ми, пионири, знамо. Пенца

Цврчак и мрав

Мрав: Здраво, цврчо, куда смераш?
Где си се до сада крио?
Цврчак: Баш на реци Одри
ја сам, друже, био.
Мрав: Шта је тамо ново
кажи мени сада?
Цврчак: Мани море, мраве,
Немачка сад страда.
Мрав: А од кога, цврчо,
кажи мени право?
Цврчак: Од Црвене армије,
а сад остај здраво.

ВЕЉА МАРКОВИЋ
политком пионира Доњег Вождовца

ИЗ ЗИДНИХ НОВИНА

На једној конференцији сам говорио о раду и дисциплини. Али и поред свега тога опет се појавио један друг, који је у дом унео пиштољ, који избацује грашак. А затим неки пионири имају праћке и њима гађају своје другове. Мислим да није лепо ударити друга праћком. Ако их опоменем, кажу ми да се правим важан. Треба да слушају управу, коју су они сами изабрали. Затим, многи другови су долазили у дом само ради играња. Они уопште не учествују ни у каквим пионирским акцијама. Ако у пионирски дом долазе само ради играња онда нам нису ни потребни.

Политком пионира

Пионири носе пакете рањеницима

Сунцачка чета

Пионирска чета, један, два
Постројена креће сва
Предводи је Будимир
Њене чете командир.

Чета мала добра му је
И још нешто — шарац ту је.
Митраљезац мали Мира
Носи трофеј пионира.

Сваком чета гордо вели
Од шваба смо то отели,
Што побјеже ових дана
Испред наших партизана.

Иде чета одабрана
С омладином са свих страна,
На обласни збор младежи
Поносити, хитри, свјежи.

Још на путу док су били
На четнике нагазили,
Брзи шарац ватру сипа
И умлати два бандита.

Да видите Будимира
Пионирског командира,
Чети вече брже амо
Да остале похватамо.

А четници јадни, срамни
Мисле да су партизани.
Низ потоке побјегоше
Пионире не видјеше...

Гордо гази чета мала
Гледати је ниje шала,
И ако су још'те мали
За борбу су доста дали.

На збор свако мора доћи
Ни час један не сме проћи,
Зато чета један, два
Сад корача брже сва.

Другови пионири,

Данас као најглавнији проблем се поставља пред нас како да усмеримо свој рад да бисмо што боље помогли фронт и учврстили позадину. Не само да наши старији другови могу да раде у том правцу, већ и мали пионири дали су већ доста доказа о корисности пионирског рада. Наши другови из крајева у којима су се развијале готово све непријатељске офанзиве били су за све време један од најглавнијих помагача наших бораца. Ми треба да сазнамо о њиховом животу за време борби, о напорима које су они уложили за што скорије ослобођење наше земље, о њиховом позадинском, ударничком раду, о организацији пионирских домова код њих. Најнепосредније доћи ћемо до ових података путем дописивања. У писмима ћемо им изнети наш рад, причаћемо им о нашим борцима на фронту и ударницима у позадини, упознаћемо их са приликама код нас, са нашим потребама, а истовремено их молити да нам о свему овоме пишу. Нарочито сада, за време Светске омладинске недеље, када у целом свету треба да се осети појачана борбена и радна активност, дописивање са друговима-пионирима треба да буде врло живо. У писмима ћемо видети шта су они урадили за време ове недеље и развићемо утакмицу између пионира из свих федералних јединица.

Путем оваквог дописивања не само да ћемо више сазнати, већ ћемо имати прилике да упознамо њихово искуство и да се њиме послужимо. Истовремено учврстићемо другарство и јединство пионира свих федералних јединица, а тиме ћемо припомоћи стварању јединства свих наших народа. У овоме циљу треба писати писма нашим друговима, која треба слати нашој редакцији а ми ћемо их објављивати као и одговоре на њих.

Сјенички пионири

Пионири Суљо и Метко из Сјенице донели су у команду места 2 телефона, три машинке и пола џака бомби и предали их. Они су ово прикупљали од шваба када су они бежали из Санџака. Знали су они да ће доћи партизани. Знали су они, исто тако, да рат, иако је Санџак ослобођен, није завршен. Има шваба још у Немачкој, има их још и у нашој домовини, па их треба сасвим дотући ако мислимо мирно живети — зна-

ју то добро наши пионири. Зна то и Метко, па се зато јавио у војску. „Јест да сам мали за пушку — али ја могу бити курир у некој команди и замијенити великог друга" — тако Метко објашњава на који начин он може помоћи борбу. И заиста, сада је Метко добар курир у команди подручја.

Уредништво и администрација: Београд, Краљевића Томислава 11 — телефон: 44-204. — Штампарија „Млади Борац", Београд, Милоша Великог 14